

Хасцька В.

студентка групи ПСз – 41

Західноукраїнського національного університету

Миколіук С.М.

кандидат економічних наук

доцент кафедри психології та соціальної роботи

Західноукраїнського національного університету

ВЕКТОР СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПАЛІАТИВНА ТА ХОСПІСНА ДОПОМОГА

Щодня життя багатьох людей просівається крізь сито хвороб. Комуś щастить доволі швидко пройти випробування болем і забути про нього, комуś – зоставатися на його вістрі тривалий час. Скільки саме – невідомо. І якщо, на жаль, зболену важкохвору людину вже не зцілити, то потрібно бодай спробувати полегшити її долю. Бо навіть за такого стану ми зостаємося людьми, продовжуємо йти далі й потребуємо достойного завершення порохований не нами днів.

Догляд за людьми, хворих фатальними хворобами, що проходять з сильними болями, а також і можливим частковим, або повним знерухомленням, надзвичайно важка праця, яка дає можливість надати хворому шанс гідно прожити залишений йому час. Така ситуація може спіткати кожну людину, і якщо не залишиться поруч близьких, самотність перетворить особистість в подобу людини. Через це, цивілізований світ будує спеціальні медичні заклади – хоспіси, в яких команда лікарів-професіоналів надає допомогу хворим задля полегшення їх страждань, до останнього дихання, враховуючи прагнення і побажання хворих. На відміну від класичних лікарень, де хворі очікують на одужання, у хоспісах люди очікують продовження кожного дня, світанку, радіють кожній хвилині життя. Таким пацієнтам дозволяють тримати домашніх тварин, вільно дивитися телевізор, користуватися телефоном, замовляти перукаря, косметолога, обирати меню і багато іншого. Персонал установи «служить» своїм пацієнтам, щоб ті не занурювалися у самотність.

«Хоспіс» – це запозичене слово, яке тільки почало адаптуватись в українських реаліях, саме тому його і трактують по-різному. Хоспіс – це і будинок, і притулок, і своєрідна філософія, яка допомагає соціальним працівникам та лікарям зануритись у сутність одного із найскладніших питань, пов'язаних із життям та смертю.

Рано чи пізно в житті кожного настає момент, коли людина переступає поріг, що відокремлює межу безтурботного існування від нової межі

наближення смерті. Ця неминуха межа для особи починається тоді, коли людина до кінця усвідомлює, що з кожним роком, проведеним на землі, втрати і помилки стають важчі та серйозніші, а пережити їх стає надзвичайно складно. І смерть близької та коханої людини, без якої стає не мислиме подальше існування, стає найважчим випробуванням, що змінює життя безповоротно, без жалю і шансу на повернення.

Скільки переживань і мук відчуваємо, стоячи біля ліжка смертельно хворої людини, чоловіка, сина чи батька. Скільки молитов вимовляє мати або дружина, яка бажає віддати все на світі за життя любої нею людини.

Різні люди, різні долі... І за довоєнні роки існування Хоспісів в Україні працівники змушені були ставати свідками як справжніх життєвих трагедій, зрад, елементарного боягузтва, так і безмежної любові, щирості, життєлюбства. Відмова від смертельно хворого це не тільки неприємний аспект людських відносин, з яким доводиться зустрічатися співробітникам Хоспісів, це та делікатна й тонка грань між людьми, яка часто не помічається, а іноді й навмисне ігнорується в повсякденному житті.

Держава піклується за людей із особливими потребами, вчасно надаючи їм соціальні послуги [1]. Усі завдання паліативного догляду бере на себе хоспісна служба, яка забезпечує адекватну та грамотну медичну допомогу хворому, пом'якшує не тільки фізичні страждання, але допомагає вирішити його психологічні та духовні проблеми, а також надає психологічну допомогу близьким пацієнта під час його хвороби і в період переживання тяжкої втрати [2].

Інформації щодо умов, у яких перебувають підопічні закладів, кваліфікації персоналу, що надають соціальні послуги стаціонарного догляду, підтриманого проживання, паліативного/хоспісного догляду, а також інформації про інші заклади інституційного догляду (заклади для ветеранів праці, для людей з інвалідністю, геріатричні пансіонати тощо) значно менше – як у засобах масової інформації, так і в офіційних повідомленнях профільних міністерств.

На кінець березня цього року у 42 інтернатних закладах, що знаходились на оточених або окупованих територіях, залишалося не менше 6 тисяч людей. Станом на 25 березня щонайменше 10 неевакуйованих установ діяли у Херсонській області; у Чернігівській, Луганській, Харківській та Сумській областях – щонайменше по шість. Частина інтернатів залишалися в небезпеці у Київській, Запорізькій та Миколаївській областях.

Станом на 11 квітня цього року майже 3 тисячі дорослих підопічних із закладів соціальної сфери, у яких вони знаходились на цілодобовому перебуванні, було евакуйовано у зв'язку із загрозою життю та здоров'ю. Це мешканки геріатричних пансіонатів, будинків-інтернатів для осіб з

інвалідністю, психоневрологічних інтернатів з дев'яти областей (зокрема з Донецької, Харківської, Луганської, Житомирської та Київської областей і міста Києва). Переважна більшість мешканок були переміщені у відповідні заклади в інші області, де не відбувалися активні бойові дії, а близько двохсот людей – у відповідні заклади за кордоном [3].

Війна – надскладне випробування для країни, але Україна проходить його з честю, дбаючи за усіх своїх громадян!

ЛІТЕРАТУРА

1. Літні люди та люди з інвалідністю зможуть під час війни отримати соціальні послуги екстрено, протягом 1 дня лише на підставі заяви. Міністерство соціальної політики: веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21808.html>.
2. Про організацію паліативної та хоспісної допомоги : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2011 №733.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0733282-11#Text>.
3. Соціальний захист і війна в Україні (24 лютого – 30 квітня 2022). Cedoss: веб-сайт. URL: <https://cedos.org.ua/researches/soczialnyj-zahyst-i-vijna-v-ukrayini-24-lyutogo-30-kvitnya-2022/>.

УДК 159.96

Сушко А. С.

*студентка 2 курсу спеціальності 053 Психологія,
Західноукраїнський національний університет*

Бугерко Я.М.

*к.психол.н., доцент кафедри психології та соціальної роботи,
Західноукраїнський національний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ситуація, яку переживає Україна, виходить за межі звичайного нормального людського досвіду. Вона спричинила значне порушення життєдіяльності людей, шкоду їх здоров'ю, великі людські втрати, значні матеріальні збитки тощо. Все це вкрай негативно позначається на кожній родині. Одні сім'ї були вимушені залишити домівку та переживають кризу, пов'язану з втратами не лише матеріальними, але і соціальними. Інші родини переживають втрату близької людини. Так чи інакше в Україні не залишилося практично жодної відстороненої від конфлікту особи.